

نام درس: تأثیر قرآن در پیدایش علوم زبان عربی
 رشته تحصیلی و کد درس: علوم قرآن و حدیث (۱۲۲۰۱۹۸)
 زمان آزمون: تستی: ۴۵ تشریحی: — دقیقه
 آزمون نمره منفی دارد ○ ندارد ⊗
 کد سری سؤال: یک (۱)
 استفاده از: —
 مجاز است.

امام علی^(ع): شرافت به خرد و ادب است نه به دارایی و نژاد.

۱. قریش دو قصیده کدام یک از شاعران زیر را « دو قصیده بر گردن روزگار » نامیدند؟
 الف. طرفة بن عبد
 ج. کعب بن زهیر
 ب. علقمة بن عبده تمیمی
 د. زهیر بن ابی سلمی
۲. « ابن معتر » بیت « سریعّ إلی ابنِ العمّ یشتّم عرْضَه » و لیسَ إلی داعی النّديّ بِسریعِ » را در توضیح کدام یک از فنون بدیع زیر آورده است؟
 الف. الهوازنة بین المِصرعین
 ج. إفراط فی الإغراق
 ب. مجاوزة الأضداد
 د. ردّ الاعجاز الکلام علی ما تقدّمها
۳. رساله‌ی « النکت فی اعجاز القرآن » تألیف کیست؟
 الف. ابویشرمّی بن یونس
 ج. علی بن عیسی رمّانی
 ب. سهل بن هارون شعبی
 د. جعفر بن سلیمان عباسی
۴. اصحاب بلاغت، ابیات موقوف المعانی را چه می‌نامیدند؟
 الف. مصنّع
 ب. موقّت
 ج. موشّح
 د. مضمّن
۵. ارزشمندترین اثری که از معتزله در زمینه بلاغت، تا اوایل قرن سوم، بر جای مانده، کدام است؟
 الف. صحیفه‌ی بشر بن معتمر
 ج. صحیفه‌ی حاکم نیشابوری
 ب. صحیفه‌ی الموشّح بختری
 د. صحیفه‌ی وهب بن عمرو
۶. بدون مبالغه، مؤسس و پایه‌گذار بلامنازع بلاغت عربی، چه کسی است؟
 الف. سیوطی
 ب. ابن قتیبه
 ج. نابغه‌ی ذبیانی
 د. جاحظ
۷. « مبرد » با تفصیلی که تا روزگار او بی سابقه است، « تشبیه » را به چهار نوع تقسیم می‌کند، آنها کدامند؟
 الف. مفرط — مصیب — مقارب — بعید
 ج. تعلّق — وضع — قرین — مساوی
 ب. معقول — حسن — محسوس — مجانس
 د. بعید — مبالغه — متجانس — مطرّف
۸. از اواخر قرن اول و اوایل قرن دوم، غیر از شاعران و کاتبان، کدامیک از افراد زیر، به مطالعه‌ی وجوه بیان و بلاغت سخن اهتمام می‌ورزیدند؟
 الف. قراء قرآن — اشاعره
 ج. مفسرین — معتزله
 ب. متکلمان — لغویان و نحویان
 د. فلاسفه — نحویان

زمان آزمون: تستی: ۴۵ تشریحی: — دقیقه

آزمون نمره منفی دارد ○ ندارد ⊗

نام درس: تأثیر قرآن در پیدایش علوم زبان عربی
رشته تحصیلی و کد درس: علوم قرآن و حدیث (۱۲۲۰۱۹۸)

مجاز است.

استفاده از: —

کد سری سؤال: یک (۱)

۹. جملات زیر درباره‌ی چه کسی است؟

« او کتاب البیان و التبین را در چهار مجلد بزرگ نگاشت و دیدگاههای بیانی عرب و برخی دیدگاههای غیر عرب را در آن فراهم آورد و بسیاری از دیدگاههای معاصران خود، به ویژه معتزله را در آن ثبت کرد. »

الف. أصمعی ب. جاحظ ج. نظام د. بشار

۱۰. هدف « ابن معتز » از نگارش کتاب « البدیع » چه بود؟

الف. آوردن ملاحظات و نکات بلاغی فراوان از خویش و معاصرانش.

ب. اثبات این موضوع که نوخاستگان، بدیعی را که دم از آن می‌زنند، ابداع نکرده‌اند

ج. اثبات وجوه اعجاز استعاره‌ها و تشبیهات و تمثیلات موجود در آیات قرآن

د. ابداع اصول و روش‌های بدیعی برای سنجش کلام با معیارهای قابل قبول زمان

۱۱. در جملات زیر به جای نقطه چین کدام گزینه درست است؟

« ابن تیمیّه می‌نویسد: اولین کسی که تعبیر مجاز را در کتاب خویش به کار برد، ... است. اما مراد وی از مجاز، مجاز در برابر

حقیقت نیست، بلکه مقصودی وی از مجاز آیه، مفهوم آن است. »

الف. ابوبکر محمد بن طیب باقلانی ب. ابراهیم بن سیار نظام

ج. ابو عبیده معمر بن مثنی د. بُحتری

۱۲. « ابن قتیبّه » کتاب خود به نام « تأویل مشکل القرآن » را به چه منظوری نوشت؟

الف. در ردّ کسانی چون ملاحده که بر قرآن کریم لعن می‌زدند

ب. برای بیان شیوه‌های گفتاری و جهات ادبی قرآن

ج. به منظور توضیح لغات مشکل و دشوار قرآن

د. برای بیان تأویل آیات متشابه

۱۳. جملات زیر درباره‌ی چه کسی است؟

« او در نزد معاویه خطابه‌ای درخشان ایراد کرد که از فرط زیبایی « خطبه‌ی شوهاء » نامیده شد. »

الف. صُحار عبّدی ب. واصل بن عطاء ج. غیلان و دمشقی د. سحبان وائل

۱۴. جمله‌ی زیر از چه کسی نقل شده است؟

« نیکوترین بیت آن است که چون آغاز آن را شنیدی، به قافیه‌ی آن پی ببری »

الف. جاحظ ب. ابن مقفّع ج. بشار بن بُرد د. جریر

نام درس: تأثیر قرآن در پیدایش علوم زبان عربی
 رشته تحصیلی و کد درس: علوم قرآن و حدیث (۱۲۲۰۱۹۸)
 زمان آزمون: تستی: ۴۵ تشریحی: — دقیقه
 آزمون نمره منفی دارد ○ ندارد ⊗
 کد سری سؤال: یک (۱)
 استفاده از: — مجاز است.

۱۵. نظر صحیح و درست در مورد کتاب « نقد النثر » چیست؟

- الف. این کتاب تألیف قدامه بن جعفر متوفی در سال ۳۳۷ هجری می باشد.
 ب. این کتاب تألیف سعد بن ابراهیم تستری بنا به درخواست یکی از خلفای اموی است
 ج. این کتاب، بخشی از کتاب « البرهان فی وجوه البیان » تألیف اسحاق بن ابراهیم است
 د. این کتاب درباره انواع نثرهای گذشتگان و بیان نقاط ضعف و قوت آنها و تألیف خلف بن هشام است
 ۱۶. « ابن معتر » فنون بدیع را که بخش اعظم کتاب او را تشکیل می دهد، به پنج دسته تقسیم کرده است، آنها کدامند؟
 الف. استعاره - تجنیس - مطابقه - رد الاعجاز علی ما تقدّمها - مذهب کلامی
 ب. جناس - تشبیه - مترادف - طباق - التفتات
 ج. تضمین - عنایه - سجع - ترصیع - رد اعجاز الکلام علی الصدور
 د. اختصاص - استعاره - مطابقه - ترصیع - تجاهل العارف

۱۷. در قرن سوم هجری، دو مذهب بارز در عرصه شعر پدید آمد، آنها کدامند؟

- الف. سبک ابن مقفع - سبک متنبی
 ج. سبک ابو تمام - روش بحثری
 ب. روش ابو هلال - روش ابن رشیق
 د. سبک ابو عبیده - روش ابونواس
 ۱۸. جملات زیر درباره چه کسی است؟

« شاید یگانه اهل لعنتی که ذوق متمایزی نسبت به دیگران داشت او بود. وی به نوحاستگاه و قدماء به یک چشم می نگرست و به خاطر دشمنی با نوحاستگان، به قدما تعصب نمی ورزید. »

- الف. عبدالقاهر جرجانی
 ج. ابولقاسم حسن بن بشر
 ب. قاضی عبدالجبار اسدی آبادی
 د. ابن قتیبه

۱۹. چه کسی برای اولین بار محسنات شعری را جزو لاینفک جوهره شعر خویش قرار داد و برای نخستین بار آن را « بدیع » نامید؟

- الف. مسلم بن ولید
 ج. ابو تمام
 ب. ابو غناویه
 د. سلیمان بن وهب

۲۰. بدیع ترین بحثهای « جاحظ » درباره « استعاره » در مورد کدام یک از آیات شریفه زیر است؟

- الف. وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا
 ج. ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ
 ب. وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بَقِيعَةٍ
 د. إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا

۲۱. در میان امیران اموی، کدام یک از آنها در خطابه سیاسی، سر آمد بودند؟

- الف. معاویه بن ابی سفیان
 ج. یزید بن معاویه
 ب. حجاج بن یوسف
 د. عبدالملک بن مروان

۲۲. در جملات زیر به جای نقطه چین، به ترتیب کلمات کدام گزینه درست است؟

- الف. سکوت - اشاره
 ج. سخن - جمله
 ب. گفتار - ایماء
 د. خطابه - ایجاز
 « ابن مقفع در آغاز تعریف بلاغت، آن را به حصر عقلی به ، التماع ، ... و کلام تقسیم می کند. »

نام درس: تأثیر قرآن در پیدایش علوم زبان عربی
رشته تحصیلی و کد درس: علوم قرآن و حدیث (۱۲۲۰۱۹۸)
زمان آزمون: تستی: ۴۵ تشریحی: — دقیقه
آزمون نمره منفی دارد ○ ندارد ⊗
کد سری سؤال: یک (۱)
استفاده از: —
مجاز است.

۲۳. جملات زیر درباره‌ی چه کسی است؟

«وي مؤلف كتاب اعجاز القرآن مي‌باشد. او از متکلمان بزرگ اشعري است. وي مصنفات فراوان و مجادلاتي با علماي روم دارد که معاصرانش در برابر آنها سر تعظیم فرود آورده‌اند. او دانشمندی زبان آور و مجادله گری زبردست بود.»

الف. عبدالقاهر جرجانی
ب. علي بن عبدالعزيز نیشابوری

ج. ابولقاسم حسن بن بشر آمدي
د. ابوبکر محمد بن طیب باقلانی

۲۴. کدام یک از کتب زیر، تألیف «ابن طباطبا» می‌باشد؟

الف. جواهر الالفاظ
ب. عیار الشعر
ج. صناعة الجدل
د. مرآة الجنان

۲۵. جملات زیر درباره‌ی چه کسی است؟

«این فضیلت او را بس که نخستین کسی است که در زمینه‌ی علم بدیع دست به تألیف کتاب زده و به تعریف فنون بدیعی پرداخته است.»

الف. اخطل
ب. بشّار
ج. ابن معتر
د. نظام

۲۶. «ابن قُتیبه» از لحاظ کار و از جهت پاسخگویی به ملحدان، و از لحاظ باطنی و ساخت فکری، به ترتیب، تحت تأثیر چه کسانی بود؟

الف. جاحظ - ابو عبیده
ب. باقلانی - بُحتری
ج. بشّار - جریر
د. أصمعی - رمّانی

۲۷. اهل لغت در چه زمانی رفته رفته مباحث لغوی صرف را گسترش دادند و از مباحث بیان و بلاغت کناره گرفتند؟

الف. اواخر قرن اول
ب. نیمه اول قرن چهارم

ج. پس از قرن سوم
د. نیمه دوم قرن دوم

۲۸. از نظر ابن معتر، بیت «أَلَيْسَ قَلِيلًا نَظْرَةً إِنْ نَظَرْتُهَا إِلَيْكَ؟ وَ كَلَّا لَيْسَ مِنْكَ قَلِيلٌ» در مورد کدام یک از محاسن و آرایه‌های کلام است؟

الف. اعتراض
ب. خروج
ج. رجوع
د. تعریض و کنایه

۲۹. عالمان بلاغت با توجه به سخنان چه کسی، فصلی در علم معانی به نام «انواع خبر» را گشودند؟

الف. بشّار
ب. ابونواس
ج. ابوالأسود
د. مبرد

۳۰. سبک نوین نویسندگی دوره‌ی عباسی اول چه نامیده می‌شود؟

الف. اسلوب مولّد
ب. اسلوب جمیل
ج. اسلوب محدّث
د. اسلوب طّیبه